

ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีการจัดการคุณภาพในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร

จิราภรณ์ เวียงสมุทร *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการจัดการคุณภาพในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 100 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 และหาค่าความเชื่อมั่นใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการจัดการคุณภาพในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ วิเคราะห์ค่าโดยใช้ค่า t-test แบบ Independent สำหรับประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์ค่าโดยใช้ค่า (ONE WEY ANOVA) หากมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบค่าคะแนนเป็นรายคู่ ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheff's Post hoc Comparison)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีการจัดการคุณภาพในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นในด้านการจัดสภาพการเรียนรู้มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รองลงมา คือ การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการทำงาน และอันดับสุดท้าย คือ การเน้นผู้รับบริการทางการศึกษาเป็นสำคัญ
2. ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีการจัดการคุณภาพในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05
3. ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการจัดการคุณภาพในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายด้านที่มีความแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ในด้านด้านการเน้นผู้รับบริการทางการศึกษาเป็นสำคัญและด้านการจัดสภาพการเรียนรู้

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ

ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการจัดการคุณภาพในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร

ความนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2543: 7-16) มีการปฏิรูปความคิดและคุณค่าใหม่ มุ่งเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางพัฒนา โดยใช้เศรษฐกิจ

เป็นเครื่องมือในการช่วยพัฒนาให้คนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องมาสู่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544: 32-38) ซึ่งมีความเด่นชัดขึ้นในเรื่องของการพัฒนาประเทศโดยยกระดับคุณภาพชีวิตของคน มีวิสัยทัศน์คือ “การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย” เป็นการพัฒนาแบบองค์รวมโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง และพัฒนาไปอย่างมีคุณภาพ ในทุก ๆ ด้าน เสริมสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมที่พึงประสงค์ สร้างโอกาสให้คนไทยคิดเป็นทำเป็น รู้วิธีคิดอย่างมีเหตุผล มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย มีความสามัคคี รู้จักคุณค่า และรักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทย สามารถนำเทคโนโลยีและสารสนเทศ และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผสมผสานให้เกิดความสมดุล สร้างโครงสร้างฐานเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง ทั้งเสริมสร้างฐานความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เพื่อสามารถแข่งขันกับเศรษฐกิจและสังคมยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในเวทีโลก

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเอกภาพ ทางกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาตามความในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในและประกันคุณภาพภายนอก ให้เกิดการพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.), 2546 :1-2) ทั้งนี้การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นบุคคลที่มีบทบาท มีความสำคัญในการจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ดังนั้น สมศ. จึงได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน ผู้บริหารไว้ว่า ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการ มีความเป็นผู้นำ มีการจัดองค์กร โครงสร้าง และการบริหารอย่างเป็นระบบ ครบวงจร รวมทั้งมีการบริหารงานบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น และมีการบริหารจัดการที่เป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนกับติดตามให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผน โดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) ในการปรับปรุงการบริหารอย่างต่อเนื่อง การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมักจะมีปัญหาเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการที่ขาดประสิทธิภาพ และขาดความต่อเนื่องในการติดตาม ควบคุมและประเมินผล และที่สำคัญขาดการวางแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาดังกล่าว สามารถแก้ไขได้โดยการใช้การจัดการคุณภาพในการบริหาร ทั้งในด้านการใช้หลักการแบบมีส่วนร่วม การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การตอบสนองความต้องการของลูกค้ำ และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากที่กล่าวมาข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนนั้นยังประสบปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมในการจัดการคุณภาพของโรงเรียน ผู้วิจัยเห็นว่า หน่วยงานที่สำคัญในระดับของการจัดการศึกษาในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ก็คือ กรุงเทพมหานคร ซึ่งทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบงานด้านการศึกษาตลอดจัดการศึกษาในระบบของกรุงเทพมหานคร โดยมีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 438 โรงเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขนาด ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ ตามจำนวนของนักเรียน นอกจากนี้ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กำลังอยู่ในระหว่างการปฏิรูปการศึกษา และพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อเข้าสู่มาตรฐานในระดับคุณภาพที่สูงขึ้น (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2548:26) ทั้งระดับมาตรฐานการศึกษาของกรุงเทพมหานครและของชาติ ผลของการตรวจสอบทบทวนคุณภาพของกรุงเทพมหานคร และผลการประเมินจากภายในทำให้กรุงเทพมหานครได้ข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครยังมีระดับการจัดการคุณภาพในแต่ละด้านแตกต่างกัน ดังนั้นจำเป็นต้องดำเนินการเร่งรัด ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียน

ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ให้อยู่ในระดับคุณภาพที่สูงขึ้น เพื่อตอบสนองนโยบายด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร คือ “เร่งดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักการพระราชบัญญัติแห่งชาติ และส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามระบบการประกันคุณภาพ โดยพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ และความดีงาม รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จากปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญในการคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพราะเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนนั้นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดที่จะนำไปสู่การบริหารโรงเรียนประสบผลสำเร็จ (วรภัทร์ ภูเจริญ, 2541:3) ซึ่งผู้บริหารที่มีการจัดการคุณภาพที่ดี จะช่วยส่งเสริมให้การบริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนสามารถที่จะนำโรงเรียนไปสู่มาตรฐานในระดับคุณภาพดังกล่าวข้างต้น อีกทั้ง งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ยังไม่ปรากฏว่าได้มีมาก่อน ด้วยเหตุผลทั้งหมดที่กล่าวมานี้ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการจัดการคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีการจัดการคุณภาพในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีการจัดการคุณภาพในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพ

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เปิดสอนทั้งระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา ของปีการศึกษา 2559 รวมจำนวนทั้งสิ้น 132 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เปิดสอนทั้งระดับอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ของปีการศึกษา 2559 รวมจำนวนทั้งสิ้น 100 คน ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตัวแปรในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศและประสบการณ์ในการทำงาน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การจัดการคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนก 5 ด้าน ได้แก่ 1. การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง 2. การเน้นผู้รับบริการทางการศึกษาเป็นสำคัญ 3. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 4. การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการทำงาน 5. การจัดสภาพการเรียนรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 100 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 และหาค่าความเชื่อมั่นใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการจัดการคุณภาพในโรงเรียนขนาด

ใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ วิเคราะห์ค่าโดยใช้ค่า t-test แบบ Independent สำหรับ
ประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์ค่าโดยใช้ค่า (ONE WEY ANOVA) สำหรับตัวแปรเพศและประสบการณ์
ในการทำงาน

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 100 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น
เพศชาย โดยมีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 8-15 ปีมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ มีประสบการณ์ในการ
ทำงานมากกว่า 15 ปี และมีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 8 ปี

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีการจัดการคุณภาพในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดย
ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีการจัดการคุณภาพในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัด
กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการจัดการคุณภาพในโรงเรียนขนาดใหญ่
สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ดังนี้

1. ด้านการเน้นผู้รับบริการทางการศึกษาเป็นสำคัญ พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงาน
ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการคุณภาพในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

2. ด้านการจัดสภาพการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็น
ต่อการจัดการคุณภาพในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีการจัดการคุณภาพในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดย
ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นในด้านการจัดสภาพการเรียนรู้มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการ
ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รองลงมา คือ การเปิดโอกาสให้บุคลากร
มีส่วนร่วมในการทำงาน และอันดับสุดท้าย คือ การเน้นผู้รับบริการทางการศึกษาเป็นสำคัญ ซึ่งอภิปรายในแต่ละ
ประเด็น ได้ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการจัดสภาพการเรียนรู้ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุด คือ มีการจัดการคุณภาพในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร
โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้มีการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องในการ
ดำเนินงานพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ทั้งด้านการบริหาร ด้านครู บุคลากรในโรงเรียน และด้านการนิเทศ
ติดตามผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของบุญยวง บุตรขาว (2549) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการคุณภาพ
การศึกษาที่ส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนบ้านคาหอนให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้ ดังนี้ 1.1 มี
นโยบายสนับสนุนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3 ด้านคือ ด้านการบริหาร จัดการ ด้านครูผู้สอน ส่งเสริมการทำ
วิจัยในชั้นเรียน จัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการนิเทศติดตามผล

ด้านที่ 2 ด้านการเน้นผู้รับบริการทางการศึกษาเป็นสำคัญ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก
โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการสำรวจความต้องการและความพึงพอใจของ ผู้เรียน ในการบริหารงานทั้ง 4
ด้านและมีการสำรวจความต้องการและความพึงพอใจของผู้ปกครองมากกว่า 3 ครั้ง/ปีการศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ย

เท่ากัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการสำรวจความต้องการของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ยอมรับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนำมาพัฒนาคุณภาพโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของวิฑูรย์ สิมะโชคดี (2543) ได้กล่าวว่า มีการพัฒนาคุณภาพนักเรียน และการบริการ โดยเปลี่ยนแปลงตามความต้องการของผู้รับบริการทางการศึกษา บริการให้เกิดความประทับใจ ตลอดจนให้เกิดความพึงพอใจ เกิดความมั่นใจในคุณภาพของนักเรียน โดยเฉพาะการตอบสนองความต้องการ ความจำเป็นของนักเรียน ซึ่งถือว่าเป็นผู้รับบริการทางการศึกษาคนสำคัญ

ด้านที่ 3 ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการจัดการคุณภาพในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการกำหนดหรือมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความถนัดของแต่ละบุคคล ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการมอบหมายให้กับครูอย่างเหมาะสมตามความถนัดเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังต้องมีการสอนงานและฝึกอบรมเพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร เขียวกอ (2548) ได้กล่าวว่า หลังการฝึกอบรมครูที่เข้ารับการฝึกอบรมมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานด้านการประเมินและการมีการยอมรับความสามารถด้านการประเมินสูงขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าครูที่เข้ารับการฝึกอบรมแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานคิดว่าตนเองได้รับประโยชน์จากการฝึกอบรมด้านการสร้างแบบประเมินที่มีความหลากหลายและการวางแผนการประเมิน รูปแบบการฝึกอบรมแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานมีข้อดี คือ มีการปฏิบัติจริง และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ด้านที่ 4 ด้านการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการทำงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เปิดโอกาสให้ ครู มีส่วนร่วมในการทำงานด้านบริหารทั้ง 4 ด้านและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ร่วมประชุมในเรื่องของการทำงานของโรงเรียน 2 ครั้ง/ปีการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการบริหารทั้ง ด้านวิชาการ ด้านงานบุคคล ด้านงานงบประมาณ และด้านงานบริหารทั่วไป รวมถึงมีการประชุมปรึกษาหารือเพื่อตัดสินใจหรือมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหาร ซึ่งการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แสง จันทร์ชูย (2542) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ดังนี้ 1) ได้ให้ความสำคัญกับการร่วมวางแผนร่วมปฏิบัติร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมินผล 2) วิธีการบริหารได้ให้ความสำคัญการมอบหมายงานตามความถนัดและเหมาะสม 3) คุณลักษณะของผู้บริหารที่สำคัญคือ มีใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

ด้านที่ 5 ด้านการจัดสภาพการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดสภาพการณ์ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนเอื้อต่อการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร เน้นการจัดสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและเอื้อต่อการสอนและการจัดกิจกรรมของครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิไกร เลื่อนแป้น (2547) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่ มีบทบาทส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น 2 ด้าน ที่อยู่ในระดับปานกลาง คือสวนพฤกษศาสตร์และสวนสมุนไพร นอกจากนี้ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีข้อเสนอแนะต่อการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมากที่สุด คือ รัฐจะต้องจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนทุกโรงเรียนเพื่อจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ โรงเรียนขาดครูที่มีความชำนาญด้านคอมพิวเตอร์ ห้องวิทยาศาสตร์ควรมีวัสดุอุปกรณ์เพียงพอ กับจำนวนนักเรียน ควรพัฒนาห้องสมุดและสนามกีฬาให้ได้มาตรฐานและทันสมัย ควรส่งเสริมให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมในการจัดการศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีการจัดการคุณภาพในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ความคิดเห็นของผู้บริหารทั้งชาย

และหญิงมีความคิดที่จะตั้งใจจัดการคุณภาพในโรงเรียนให้มีการพัฒนาขึ้นเหมือนกัน ดังนั้นผู้บริหารที่มีเพศต่างกัน จึงมีคิดเห็นต่อการจัดการคุณภาพในโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัย ของตรุณี ศรีมงคล (2535) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนคอทอริกในประเทศไทย และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่และหัวหน้าหมวดวิชา และกลุ่มครูผู้สอน พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนคอทอริกในประเทศไทย ตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่และหัวหน้าหมวดวิชา และกลุ่มครูผู้สอน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $P < .05$

3. ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการจัดการคุณภาพในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก อาจจะมีทักษะในการจัดการคุณภาพโรงเรียนแตกต่างกัน อาจจะขึ้นอยู่กับ อายุ และ ประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ๆ อาจจะมีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนน้อย ไม่ค่อยเน้นผู้รับบริการทางการศึกษาเป็นสำคัญและการจัดสภาพการเรียนรู้จึงเกิดความแตกต่าง ส่วนด้านการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการทำงานนั้นผู้บริหารไม่ว่าจะมีประสบการณ์ในการทำงานไม่ว่ามากหรือน้อยก็ได้มีการพัฒนาปรับปรุงโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการทำงานเหมือนกัน จึงไม่พบความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัย ของงามเพ็ญ พันธดี (2545) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนตามมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 ของโรงเรียนประถมศึกษา โดยศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามวุฒิและประสบการณ์การบริหาร ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒสูงและประสบการณ์การบริหารมาก จะมีการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนตามมาตรฐานอยู่ในระดับสูง

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการจัดการคุณภาพในโรงเรียน สังกัด กรุงเทพมหานครทั้งขนาดเล็ก และขนาดกลาง เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาการจัดการคุณภาพโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการจัดการคุณภาพในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัด กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ เพศ และประสบการณ์ในการทำงาน เพื่อนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างต่อความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการจัดการคุณภาพในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการคุณภาพโรงเรียน
3. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการจัดการคุณภาพในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัด กรุงเทพมหานคร โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยรูปแบบอื่น เช่น แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ ซึ่งเป็นการสื่อสารสองทาง ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจและตีความข้อมูลได้ง่ายขึ้นและได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- งามเพ็ญ พันธดี. (2545). *บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนตามมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 ของโรงเรียนประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญา. มหาวิทยาลัย สาขาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จันทร์ธานี สงวนงาม. (2545). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.

- ชัชวาล ป้อมไชยา. (2541). การดำเนินงานบริหารระบบคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร. รายงานการค้นคว้าอิสระ สาขาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ และคณะ. (2546). TQM กลยุทธ์การสร้างองค์กรคุณภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ณัฐดา แสนสิงห์. (2547). ทักษะของผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีผลต่อคุณลักษณะผู้นำของกลุ่มผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดนครราชสีมา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดร.ณิ ศรีมงคล. (2535). การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่และหัวหน้าหมวดวิชาและผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญญาณี สังขารมย์. (2543). ศักยภาพในการพัฒนาเพื่อเข้าสู่มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เนตรพัฒน์ ยาวีราช. (2546). การจัดการสมัยใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เซ็นทรัล เอ็กซ์เพรส
- บรรยงค์ โตจินดา. (2543). การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: อมรรการพิมพ์.
- บุญยวง บุตรขาว. (2549). การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาที่เน้นทักษะการสื่อสารของนักเรียนโรงเรียนบ้านคานาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- ประคอง รัศมีแก้ว. (2545). การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของคุณสมบัติพื้นฐานของผู้บริหาร และแบบภาวะผู้นำที่มีต่อคุณภาพการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรีทรรณีย์ พันธุ์บรรยงค์. (2538). การบริหารคุณภาพโดยรวมคืออะไร (อัดสำเนา).
- พันศักดิ์ พลสารมย์. (2540). การพัฒนากระบวนการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิด การบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร กรณีศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิฑูรย์ สิมะโชคดี. (2543). คุณภาพคือการปรับปรุง. กรุงเทพฯ: ส.ส.ท. สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี ไทย-ญี่ปุ่น.
- วีรพจน์ ลือประสิทธิ์สกุล. (2543). TQM Living Handbook An Executive Summary. กรุงเทพฯ: ไทเรออินเตอร์เนชั่นแนลเทรดดิ้ง.
- วุฒิไกร เลื่อนแป้น. (2547). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการจัดแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วรภัทร์ ภูเจริญ. (2541). แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ศศิธร เขียวกอก. (2548). การเปรียบเทียบผลการฝึกอบรมระหว่างการฝึกอบรมครูแบบดั้งเดิมและแบบใช้ โรงเรียนเป็นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาติ และวรรณิ โสมประยูร. (2541). เพศศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนา

พาณิชย์.

สุวรรณณี แสงมหาชัย. (2539). *TQM* กับการปรับปรุงการบริการภาครัฐ. กรุงเทพฯ:

คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี.

สมาน รังสิโยภุชณ์. (2540). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ:

สวัสดิการสำนักงาน ก.พ.

สมจิตร แก้วนาค. (2543). *การพัฒนาและศึกษาความเป็นไปได้ของระบบการประกันคุณภาพการ*

พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมของกองทัพอากาศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทชั้นปริญญาตรี

สาขาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

แสง จันทร์ชุย. (2542). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน*

ประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น วิทยานิพนธ์ปริญญาโทชั้นปริญญาตรี สาขาการบริหารการศึกษา. ขอนแก่น:

มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อดุลย์เดช ฐานะ. (2542). *การบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียน*

มัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์

ปริญญาโทชั้นปริญญาตรี สาขาการบริหารการศึกษา. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.